

Struikelstenen Aa en Hunze

Jaarverslag 2023 – Stichting Struikelstenen Aa en Hunze

15 januari 2024

Het bestuur van de Stichting Struikelstenen Aa en Hunze is in 2023 elf keer bijeen geweest, telkens bij een bestuurslid thuis. In 2023 is er veel tijd besteed aan het samenstellen van een **Fietsroute** langs de zeven woonhuizen van waaruit de zeven Joodse families zijn afgevoerd en vermoord. Er zijn drie routes samengesteld. Eén route, van 21 kilometer, van Gieten naar Gieterveen en terug. Deze route gaat door het Hunzedal van Gieten naar Gieterveen. Een andere route start in Rolde en leidt van Rolde naar Nooitgedacht. Deze route is 12 kilometer. Een derde route gaat van Rolde langs Nooitgedacht naar Herinneringskamp Westerbork. Deze lange route heeft een lengte van 32 kilometer. Alle betreffende Joodse families hebben allemaal de route naar Herinneringskamp Westerbork ook moeten maken alvorens ze werden afgevoerd naar de vernietigingskampen. De fietsroutes werden gepresenteerd in de Jacobuskerk te Rolde, waar de Fietsroutes aan de burgemeester van Aa en Hunze, de heer Hiemstra werd aangeboden. Er was lof voor de samenstelling van de route en voor de medewerkers BIJ het samenstellen. Van de drie routes is ook een gps-code gemaakt waardoor de routes ook met een gps-viewer op de mobiele telefoon is te fietsen.

Het Joods Historisch Museum, onderdeel van het Joods Cultureel Kwartier, heeft belangstelling getoond voor een **ets** van Yehudith Heymans-Gudema. Op 9 februari 2023 hebben we de ets dan ook afgeleverd op het depot van het museum te Amsterdam. Natuurlijk gebeurde dit met instemming van Yehudith. Het museum gaf aan de ets te zijnertijd op te nemen in een expositie op het moment dat het Nationaal Holocaust Museum gereed is, naar verwachting in het voorjaar van 2024.

Natuurlijk hebben we er ook voor gezorgd dat de Struikelstenen voor de jaarlijkse Dodenherdenking, op 4 mei, er goed **gepoetst** uitzagen. Dat betekende wel dat voor de zeven woonhuizen er zesendertig Struikelstenen gepoetst moesten worden. Op sommige plaatsen werden we daarbij geholpen door de huidige bewoners. Het bestuur was aanwezig bij de plechtigheden op 4 mei tijdens de Dodenherdenking in Rolde en Gieten. Daar is namens de Stichting Struikelstenen Aa en Hunze en bloemstuk bij het monument gelegd.

Een doelstelling van de Stichting Struikelstenen Aa en Hunze is voorlichting te geven over de Holocaust in al zijn verschikkingen, 'Opdat we niet vergeten'. Zo heeft de voorzitter, de heer Dijkstra, op 15 november een lezing voor het Rolder Historisch Gezelschap te Rolde in de Boerhoorn gegeven voor een geïnteresseerd publiek. Ook daar werd de vraag gesteld hoe het zover heeft kunnen komen. De voorzitter gaf daarop een historische inkijk in het ontstaan van het gif: **antisemitisme**.

Op 7 oktober viel Hamas een festival, dorpen en kibboetsen aan in Israël. Israël reageerde meteen door Gaza binnen te vallen. Aangezien Yehudith Heymans-Gudema een zoon en twee kleinzons in het Israëlische leger heeft dienen vroegen we ons af hoe het met Yehudith zou gaan in Tzur Yitzhak. In een interview met De Schakel gaf Yehudith aan zich grote zorgen te maken over de gijzelaars en het verdere verloop van de **strijd**. Vanaf dat moment hebben we regelmatig contact gehad met Yehudith. Yehudith heeft de Stichting Struikelstenen Aa en Hunze veel ondersteund door haar gulle schenking van negentien schilderijen en etsen.

Op een **studiemiddag** van de Stichting Stolpersteine Nederland in het Goethe Instituut te Amsterdam hebben we onze ervaringen in kunnen brengen met het leggen van Struikelstenen en wat daarbij komt kijken. Ook hebben we kunnen luisteren naar 'do's en dont's' van andere stichtingen. Een waardevolle middag.

Op de bestuursvergaderingen in het laatste kwartaal van 2023 is het bestuur gaan nadenken over het schrijven van een Herinneringsboek over het project 'Struikelstenen in Aa en Hunze'. Het

Struikelstenen Aa en Hunze

bestuur wil een boek samenstellen waarin de herinneringen, de verhalen, de feiten van de zeven families worden opgenomen.

Het Drents Archief heeft op verzoek van het Gemeentebestuur een onderzoek gedaan naar het handelen van het gemeentebestuur in de oorlog bij het onvreemden van **Joods Erfgoed**. Uit het onderzoek van het Drents Archief bleek dat het toenmalige gemeentebestuur, weliswaar heeft meegewerkt aan het kopen, respectievelijk verkopen van Joodse eigendommen, maar na de oorlog de, eventuele, nabestaanden heeft gecompenseerd.

De Stichting Struikelstenen Aa en Hunze heeft in 2023 twee **Informatiebulletins** uitgegeven.